

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU PREGĂTIREA ȘI PERFECȚIONAREA AVOCAȚILOR

EXAMEN ABSOLVIRE
SESIUNEA NOIEMBRIE 2018

Modul: Drept penal / Drept procesual penal

Speța 1

Prin ordonanța din 10.03.2017, parchetul a dispus luarea măsurii controlului judiciar pe cauțiune, față de suspectul AB și inculpatul BC. Prin aceeași ordonanță, procurorul a fixat o cauțiune în cuantum de 10.000 lei, care urma a fi depusă într-un termen de maxim 10 zile de la comunicarea ordonanței. În același termen, AB și BC puteau constitui și o garanție reală asupra unui bun, în limita valorii de 10.000 lei.

La 14.03.2017, procurorul a sesizat judecătorul de drepturi și libertăți cu propunerea de înlocuire a măsurii controlului judiciar pe cauțiune luată față de inculpatul BC cu măsura arestării preventive, întrucât inculpatul a depășit limita teritorială stabilită prin ordonanța de luare a măsurii și există date că se pregătește să părăsească teritoriul României, pentru a sustrage de la urmărire.

Analizând propunerea, judecătorul de drepturi și libertăți a dispus respingerea acesteia, reținând că pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită de inculpat este mai mică de 5 ani, astfel că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 223 C. proc. pen. pentru luarea unei măsuri privative de libertate.

Întrucât la dosar existau acte medicale care să pună la îndoială discernământul inculpatului AB, parchetul a dispus, la 13.04.2018, prin ordonanță, efectuarea unei expertize medico-legale psihiatrice. Constatând că se impune internarea inculpatului în vederea efectuării expertizei, comisia medico-legală din cadrul INML a sesizat judecătorul de drepturi și libertăți în vederea dispunerii internării nevoluntare pe perioada maximă, de 60 de zile.

A fost fixat termen la 16.04.2018, judecătorul dispunând citarea inculpatului. Prin încheierea pronunțată în aceeași zi, după ascultarea inculpatului, în prezența avocatului, propunerea comisiei a fost admisă, judecătorul dispunând internarea nevoluntară a inculpatului AB, pe o perioadă de maxim 60 zile, în vederea efectuării expertizei medico-legale.

Lucrarea profesională nr. 1

În raport de situația de fapt expusă mai sus, analizați legalitatea și temeinicia soluțiilor dispuse de judecător.

Speta 2

La 01.12.2017, organele de ordine publică au fost sesizate prin Serviciul 112 cu privire la săvârșirea unei contravenții de tulburare a ordinii și liniștii publice de către persoanele din apartamentul nr. 2 al blocului A, situat (...). Ajunși la fața locului, agenții de poliție au luat legătura cu AB și BC, ocupații apartamentului, care i-au poftit înăuntru, ocazie cu care s-a constatat că respectivele persoane organizau o petrecere unde se consumau băuturi alcoolice și droguri. În baza dispozițiilor legale, organele poliției au dispus ridicarea silită a unei cantități de 1 gram de canabis, pe care au transmis-o a doua zi organelor de urmărire penală competente.

În cadrul procedurii de cameră preliminară, AB și BC, inculpați în cauză, au formulat cereri și excepții prin care au solicitat excluderea probelor obținute în urma ridicării silită a cantității de 1 gram de canabis, întrucât:

a. organele poliției nu aveau competența de a dispune această măsură, iar ridicarea de obiect s-a realizat în lipsa unui mandat de percheziție;

b. la efectuarea ridicării cantității de droguri nu a fost chemat un avocat din oficiu care să îl asiste pe inculpatul AB, deși acesta era minor la data de 01.12.2017 și nici nu au fost prezenți martori asistenți.

Cererile și excepțiile inculpaților au fost respinse, judecătorul de cameră preliminară dispunând începerea judecării.

La primul termen de judecată, instanța a adus la cunoștința inculpaților dispozițiile art. 374 alin. (4) C. proc. pen., după care a întrebat inculpații dacă doresc a recunoaște învinuirile aduse și a urma procedura specială instituită prin dispozițiile art. 375, art. 377 C. proc. pen..

Inculpatul AB a arătat că recunoaște integral faptele reținute în actul de sesizare și solicită ca judecata să se realizeze în raport de probatoriul administrat în faza urmăririi penale, precum și de înscrisurile pe care se obligă a le depune la termenul următor.

Inculpatul BC a declarat că nu recunoaște faptele reținute în actul de sesizare și solicită efectuarea cercetării judecătorești.

Deliberând asupra cererii formulate de AB, instanța a constatat existența unor neclarități în stabilirea situației de fapt și a dispus prorogarea discutării admisibilității cererii formulate de inculpat, până la termenul următor, când vor fi depuse înscrisurile de care acesta dorește să se prevaleze.

În privința probatoriului, inculpatul BC a solicitat reaudierea martorului M., a cărui declarație a fost luată de procuror în faza urmăririi penale, arătând că dorește a contesta proba, întrucât a fost administrată cu nerespectarea dispozițiilor legale, procurorul omițând a încunoștința avocatul cu privire la data și ora audierii, deși acesta depusese la dosar o cerere prin care a solicitat participarea la efectuarea oricărui act de urmărire penală.

Deliberând asupra cererilor formulate, instanța a dispus reaudierea martorului M., reținând că are obligația readministrării probelor contestate.

La același termen, parchetul a depus la dosar și declarația lui D., arătând că acesta a fost coinculpat în dosarul de urmărire penală, însă față de el cauza a fost

disjunsă. Inculpatul D. a fost trimis în judecată în luna februarie 2018, fiind condamnat cu reținerea dispozițiilor art. 396 alin. (10) C. proc. pen..

Inculpatul BC a solicitat audierea în prezenta cauză a lui D, în calitate de martor, pentru a-i putea adresa întrebări cu privire la situația de fapt. Instanța a respins însă cererea inculpatului, reținând că declarația lui D a fost luată în fața unei instanțe de judecată, care l-a ascultat potrivit dispozițiilor art. 375 C. proc. pen. pe toate împrejurările recunoscute, iar reaudierea sa pe aceleași împrejurări este inutilă.

La următorul termen, instanța a dispus, în urma administrării probelor, admiterea cererii inculpatului AB de judecare potrivit procedurii recunoașterii învinuirii.

La același termen, partea civilă PC a arătat că dorește să majoreze quantumul pretențiilor civile, în temeiul art. 20 alin. (5) C. proc. pen., de la suma de 1.000 lei la suma de 1.700 lei, întrucât din eroare prin cererea de constituire a uitat să solicite și daunele morale.

Instanța a luat act de modificarea cererii, a constatat terminată cercetarea judecătorească și a dat cuvântul pe fondul cauzei.

Prin sentința civilă pronunțată, instanța a dispus:

- condamnarea inculpaților AB și BC. În privința inculpatului AB, instanța a făcut aplicarea dispozițiilor art. 396 alin. (10) C. proc. pen.;
- admiterea integrală a pretențiilor civile formulate de P.C.;

Lucrarea profesională nr. 2

În raport de situația de fapt reținută în speță, analizați legalitatea și temeinicia soluțiilor dispuse în cauză.

Speța 3

În fapt, în temeiul art. 346 alin. (3) lit. a) C. proc. pen., judecătorul de cameră preliminară a dispus restituirea cauzei la parchet, în ceea ce-l privește pe inculpatul *Primus*, care a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu prevăzută în art. 297 alin. (1) C. pen.

Pentru a dispune această soluție, *in nuce* judecătorul de cameră preliminară a reținut că în rechizitoriu nu au fost indicate în mod expres, ci numai cu caracter general, atribuțiile de serviciu, încălcate cu intenție de către *Primus*. Judecătorul de cameră preliminară a considerat că o menționare incompletă a legislației primare presupus încălcate echivalează cu o descriere insuficientă a situației de fapt, nefiind respectate exigențele Deciziei Curții Constituționale nr. 405/2016.

Împotriva acestei încheieri, în termen legal, a formulat contestație procurorul. Examinând contestația formulată, judecătorul de cameră preliminară a admis-o, considerând că este întemeiată, pentru considerentele arătate, pe scurt, în continuare.

Obiectul procedurii de cameră preliminară este descris explicit în cuprinsul dispozițiilor art. 342 C. proc. pen., care statuează neechivoc asupra prerogativelor judecătorului de a verifica, după trimiterea în judecată, chestiuni punctuale,

enumerare limitativ: competența instanței sesizate prin rechizitoriu, legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și legalitatea efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

Examenul judecătorului de cameră preliminară, prin urmare, are un caracter preponderent formal, fiind limitat la chestiuni ce țin, în mod esențial, de legalitatea actelor procesuale ori procedurale efectuate în faza de urmărire penală ori de legalitatea probelor în sine.

Acest examen implică, cu necesitate, identificarea tuturor dispozițiilor legale pertinente într-o cauză anume, urmată de examinarea, conform probelor, a actelor de urmărire penală cu exigențele acelor dispoziții și, doar în cazurile expres prevăzute de lege, de aplicarea corespunzătoare a sancțiunilor prevăzute în art. 281-282 C. proc. pen.

Stabilindu-se sfera controlului exercitat în camera preliminară, în ceea ce privește legalitatea sesizării, aceasta vizează îndeplinirea condițiilor prevăzute în art. 328 C. proc. pen. referitoare la conținutul rechizitoriului, fiind necesar ca acesta să se limiteze la fapta și persoana cu privire la care s-a efectuat urmărirea penală și să cuprindă mențiunile privind data emiterii și denumirea parchetului, numele, prenumele și calitatea celui care l-a întocmit, datele privitoare la persoana inculpatului, fapta reținută și încadrarea juridică a acesteia, probele și mijloacele de probă, date referitoare la măsurile asigurătorii, măsurile de siguranță și măsurile preventive luate în cursul urmăririi penale, dispoziția de trimitere în judecată, cheltuielile judiciare și semnătura celui care l-a întocmit, precum și mențiunea verificării sub aspectul legalității și temeiniciei de către procurorul ierarhic superior.

Așadar, verificarea legalității sesizării se referă la îndeplinirea conținutului rechizitoriului, fiind un examen similar cu cel efectuat prin prisma dispozițiilor art. 300 C. proc. pen. anterior, articol care se referea la „regularitatea actului de sesizare”, din perspectiva condițiilor de fond și formă ale rechizitoriului, impunându-se cenzurarea legalității actului de sesizare ca act procesual și act procedural, cu accent pe descrierea detaliată, clară a bazei factuale, caracterizarea în drept a acesteia, precizarea mijloacelor de probă, pentru a se stabili obiectul și limitele judecății și a existenței verificărilor sub aspectul legalității și temeiniciei efectuate de procurorul ierarhic superior.

Aceste limite ale verificării legalității sesizării sunt impuse de dispozițiile art. 345 alin. (2) și (3) C. proc. pen. care se referă la „neregularități ale actului de sesizare”, precum și de dispozițiile art. 346 alin. (3) lit. a) C. proc. pen. care prevăd sancțiunea restituirii cauzei la parchet când rechizitoriul este neregulamentar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut în art. 345 alin. (3) C. proc. pen. și aceasta atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecății.

În cadrul acestei proceduri nu se poate verifica dacă prin normele indicate de procuror sunt reglementate atribuții generale sau concrete ale funcționarului public, dacă aceste norme sunt suficient de cuprinzătoare pentru a realiza corespondența cu actul îndeplinit, întrucât sunt chestiuni care vizează temeinicia și fundamentarea în drept a acuzației care pot fi clarificate numai în cursul cercetării judecătorești.

Analiza judecătorului de cameră preliminară trebuie să se limiteze la a constata existența mențiunilor și natura dispozițiilor privind textele de lege încălcate

prin presupusa comitere a infracțiunii de abuz în serviciu, cu referire la Decizia Curții Constituționale nr. 405/2016, analiza neputând fi extinsă și asupra conținutului acestora. Dacă aceste norme realizează sau nu corespondența cu actul îndeplinit de inculpată, dacă textele legale indicate sunt suficiente sau insuficiente pentru a contura în mod convingător o infracțiune de abuz în serviciu sunt chestiuni de fond care vizează temeinicia și fundamentarea în drept a acuzației penale.

Nu orice împrejurare poate fi calificată ca o neregularitate a actului de sesizare care să atragă incidența procedurii de remediu prevăzută în art. 345 alin. (2) și (3) C. proc. pen., rolul camerei preliminare fiind acela de a stabili dacă sunt respectate exigențele art. 328 C. proc. pen. și nu de a impune procurorului un anumit stil de redactare a actului de sesizare, de a insera unele aspecte sau de a cenzura anumite raționamente folosite, deși conținutul este impus de textul de lege.

Față de cele arătate mai sus, instanța de control judiciar a admis contestația formulată de Ministerul Public.

În raport de aprecierile celor două instanțe, arătați motivat:

Lucrarea profesională nr. 3

Care este soluția legală în ceea ce privește obiectul camerei preliminare;

Lucrarea profesională nr. 4

Care este soluția legală ce se impune sub aspectul fondului cauzei, respectiv dacă sunt sau nu îndeplinite condițiile de tipicitate ale infracțiunii de abuz în serviciu având în vedere faptul că legislația primară nu este indicată în concreto.

Speta 4

Prin rechizitoriu s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților AC, DL și PP, reținându-se următoarea situație de fapt:

AC, DL și PP au hotărât să sustragă bunuri de la locuința victimei CC, întrucât credeau că aceasta nu este în localitate. Înțelegerea a fost ca inc. PP să aștepte în autoturismul părinților săi, iar ceilalți doi să intre în casă prin efracție și, după ce vor lua toate bunurile de valoare, să plece împreună cu PP.

Ajungând în apartament, AC și DL au fost surprinși de victima CC în timp ce sustrăgeau bunurile, motiv pentru care au imobilizat-o pe aceasta. După ce au ieșit din imobil, inculpatul DL s-a întors, precizându-i lui AC că a uitat telefonul mobil. De teama de a nu fi descoperiți, DL a lovit victima de mai multe ori în zone vitale, aceasta decedând la spital după 3 luni de internare, urmare a agravării stării de sănătate determinată de o infecție, pe fondul unei stări fizice precare generate de loviturile puternice primite.

DL nu i-a comunicat lui AC despre loviturile aplicate victimei și, imediat ce s-au suit în autoturismul lui PP, cei trei inculpați au fost imobilizați de organele de Poliție.

În cursul urmăririi penale a fost administrată proba cu expertiza medico-legală, întocmită de același medic legist care a redactat și raportul de

constatare medico-legală (autopsie) inițială. Avocații tuturor celor trei inculpați au solicitat efectuarea unui nou raport de expertiză, însă cererea a fost respinsă de procurorul anchetator, întrucât nu există nici un motiv de nelegalitate.

Deși a solicitat să participe la efectuarea oricărui act de urmărire penală, avocatul lui PP nu a fost încunostințat despre confruntarea dintre ceilalți doi inculpați, ocazie cu care aceștia au recunoscut săvârșirea tuturor faptelor reținute în sarcina lor.

Audierea inculpatului PP a avut loc fără ca acestuia să i se aducă vreodată la cunoștință drepturile și obligațiile sale procesuale, dar în prezența avocatului ales.

Avocatul lui PP a solicitat în cursul urmăririi penale schimbarea încadrării juridice, însă procurorul a întocmit rechizitoriul la două săptămâni după primirea cererii, fără să se pronunțe cu privire la aceasta.

Lucrarea profesională nr. 5

Stabiliți motivat încadrarea juridică cu privire la faptele celor trei inculpați;

Lucrarea profesională nr. 6

Redactați cereri și excepții pentru inculpatul PP, în cadrul procedurii de cameră preliminară.